

28.7.2021

לכבוד
מר אביגדור ליברמן, שר האוצר

הנדון: עסקת קצא"א לשינוע נפט מן המפרץ הפרסי דרך מפרץ אילת ואשקלון – בקשה לפגישה ועצירת
עד לבירור ממשלתי של השלכותיו

אנו, ארגוני הסביבה בישראל, פונים אליך בדחיפות על מנת שתפעל במסגרת הסמכויות הנתונות לך לעצירת העסקה בין חברת קו צינור אירופה אסיה בע"מ (קצא"א), לחברה הבינ"ל, (MRLB) Med-Red Land Bridge, ליצירת גשר לשינוע נפט בין יבשתי (להלן: "ההסכם") - במסגרתו צפויה לעלות באופן דרמטי תנועת מיכליות הנפט במפרץ אילת ואשקלון, שמסכנות אגב כך את חופי מפרץ אילת ואת אחד מפלאי הטבע הייחודיים ביותר בישראל – שמורת האלמוגים באילת.

ההסכם כבר נכנס לתוקף, וחברת קצא"א, שהיא חברה ממשלתית, כבר פועלת על פיו. זאת, על אף שמעולם לא התקיים דיון בממשלה בעניין ההסכם המסוכן הזה, ובטח שלא ניתן אישור ממשלתי שיאפשר את כניסתו לתוקף כנדרש על פי סעיף 11(א9), לחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975.

הסכם זה חושף את כל מפרץ אילת ועקבה, את חופי סיני והאלמוגים בהם לסכנה אדירה כתוצאה מדליפה, תקלה או חבלה, שהן אך עניין של זמן. על אף שפרטי ההסכם חסויים, למיטב ידיעתנו תנועת מיכליות הנפט, שהן מיכליות ענק (הנושאות מאות אלפי טונות נפט) תגדל מ-3 ל-1 בשנה, לעשרות מיכליות בשנה. בשל הקרבה הגדולה בין נמל קצא"א באילת ושונית האלמוגים (פחות מקילומטר אחד), מספיקה תקלה או חבלה אחת "קטנה" (של 1%) באחת המכליות הללו כדי לגרום לאסון סביבתי גדול שייסכן באופן בלתי הפיך את השונית והמערכת האקולוגית הייחודית הנשמכת עליה¹.

שונית האלמוגים לצד חופי אילת הינם גם מקור משיכה גדול לתיירות פנים וחוץ, כשהתיירות האילתית, שספגה מכה אנושה בתקופת הקורונה, מבוססת מאוד על בריאות הסביבה הימית. אילת היא בירת הנופש של ישראל ומושכת אליה, כ- 2.8 מיליון תיירים בשנה ממוצעת. עשרות אלפי תיירים הלנים בעיר מדי יום, 90% מתושבי העיר מתפרנסים מתיירות באופן ישיר או עקיף.

חשוב לציין שדליפות נפט עלולות להתרחש שוב² גם בצינור היבשתי הישן והמתאכל בין אילת לאשקלון, לכל אורך הערבה והנגב. הגברת קצב השינוע במצבו הנוכחי תגדיל את הסיכון לכך.

הכפלת כמות מכליות הנפט במסוף קצא"א באשקלון תגדיל מאוד גם את הסיכון להשבת מתקני ההתפלה המספקים כ-75% ממי השתיה בישראל. שר האנרגיה הקודם, השרה הנוכחית ובכירי המשרד השיבו שלא הייתה כל התייעצות עמם, ולדעתם לישראל אין צורך בהסכם זה לבטחון האנרגטי של ישראל.

בנוסף, כניסת עשרות מכליות נפט נוספות בשנה למסופי קצא"א באילת ואשקלון והגברת הפעילות בחוות המיכלים לידן יגבירו את זיהום האוויר והתחלואה בערים אלו³. בישראל אין תקנות למניעת זיהום אוויר מאוניות, חוות מיכלים דלקים אינן נדרשות להיתר פליטה וזו למרות שמזהמי אוויר ממקורות אלו הוגדרו על ידי ארגון הבריאות העולמי וארגוני רופאים בינלאומיים כגורם סיבתי לתוצאי בריאות שונים כגון: מוות

¹ שונית האלמוגים באילת, חשיבות הבינלאומית בזכות חסינותה יוצאת הדופן לתופעת של התחממות ושינויי אקלים, נפגעה קשה בשנות ה-70 עקב פעילותו האינטנסיבית של מסוף מכליות הנפט של קצא"א דאז, והשתקמה אך בקושי במשך כ-40 שנה.

² בעשור וחצי האחרון הראו מספר אירועי דליפה מצינורות קצא"א ב'בשה' (בנהם אסון עברונה, 2014, נחל צין 2011, טירת כרמל 2008, ועוד).

³ בחוות הדעת של המשרד להגנת הסביבה זיהום האוויר לתושבי אילת ואשקלון והסביבה יגדל משמעותית עם הגידול בשינוע הנפט דרך חוות המיכלים של קצא"א.

ממחלות לב ונשימה, מוות מכלל הסיבות, החמרה של אסתמה בילדים, תחלואה במחלות לב, לידת תינוקות במשקל נמוך, וסרטן ריאה (מתוך [מכתב המדענים](#)). **עיריות אילת ואשקלון וראשי העיר הבהירו את התנגדותם להרחבת פעילות זו של קצא"א בשטחם**⁴, גם פורום רשויות החוף (ראשי הערים של כל עיר החוף בישראל) הבהירו את התנגדותם לכך (ראה גם במכתב המצורף).

שבוע שעבר פרקליטות המדינה ביקשה מבג"צ אורכה של שלושה וחצי חודשים, להשיב לעתירה בנושא זה לבג"צ⁵. הארכה נחוצה על מנת לקיים בחינה מעמיקה ודיון בממשלה על השלכות השונות של הסכם זה. **אנו פונים אליך על מנת שדיון ממשלתי כזה יתקיים, לא לפני שיתקבלו הערכות סיכון סביבתיות, בריאותיות, תיירותיות וכלכליות**, שיבחנו את השפעות ההסכם הנוכחי על ישראל בכלל, ועל מפרץ אילת ואשקלון בפרט. רק לאחר שיתקבלו חוות הדעת תהיה בפניכם תשתית עובדתית מספקת על מנת להכריע בתועלת של ההסכם אל מול הנזק הפוטנציאלי ממנו.

מאחר וחברת קצא"א כבר פועלת במסגרת ההסכם, אנו מבקשים ממך, לכל הפחות כשר הממונה על קצאא **הורה על עצירת העסקה עד בירור מלוא הסיכונים, והשלמת יכולת להיערך אליהם.**

רק לפני מספר חודשים היינו כולנו עדים לאסון דליפת הנפט מן המיכלית בים התיכון, שמילא את חופינו זפת רעילה. זה עלול להיות רק קדימון פעוט וזניח לעומת הנזק הפוטנציאלי מההסכם הנוכחי. אנחנו קוראים לך לפעול למניעת אסון שעשוי להיות בלתי הפיך. **אנו מבקשים להפגש איתך בהקדם האפשרי.**

בברכה,

איריס האן, מנכ"ל החברה להגנת הטבע
מאיה יעקבס, מנכ"לית צלול
יוני ספיר, יו"ר שומרי הבית
עמית ברכה, מנכ"ל אדם טבע ודין
פרופ' נדב ששר, יו"ר עמותת הסביבה מדבר וים, אילת.
דורית בנט, מנכ"ל אילת אילות אנרגיה מתחדשת (חל"צ)
אריק רוזנבלום, מנכ"ל אקוואשן
ד"ר טארק אבו חמד, מנכ"ל מכון הערבה ללימודי הסביבה
גדעון ברומברג, מנכ"ל אקופיס מזה"ת בישראל
יוסף סגל, מנכ"ל סירת החוף
טל הולצמן, יו"ר סבבי"ע, סביבה ובריאות בערבה.
מייקל רפאל, רכז ארצי אנשי הים התיכון

העתק:

קארין אלהרר, שרת האנרגיה
תמר זנדברג, השרה להגני"ס
מר רם בלניקוב, מנכ"ל משרד האוצר.
מר תומר גלאם, ראש עיריית אשקלון.
מר אלי לנקרי, ממלא מקום ראש העיר, אילת
חבר הכנסת אלכס קושניר, יו"ר ועדת כספים
מר משה פדלון, יו"ר פורום רשויות החוף, וראש עיריית הרצליה.

⁴ בתגובתם לעתירת ארגוני הסביבה לבג"צ ובפרסומים שונים: [כלכליסט, 27-1-2021](#); [תגובת עיריית אילת](#).
⁵ במסגרת העתירה לבג"צ ביקשו ארגוני הסביבה מבית המשפט להורות על בטלות ההסכם עד לאישורו על ידי הממשלה, כנדרש על פי חוק.